

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

's-GRAVENHAGE, 29 Augustus 1950.

87267-7051 G.S.

foto nr. 28838.

GEHEIM

Ik heb de eer U hierbij aan te bieden een exemplaar van het korte verslag van de besprekingen, welke ik hedenmorgen heb gevoerd met de Australische Minister van Buitenlandse Zaken.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,

Aan:

de Minister-President

en alle leden van de R.A.V.I.

29 Augustus 1950.

Foto No.: 28838 A.

De besprekingen tussen de Australische en de Nederlandse Ministers van Buitenlandse Zaken werden gevoerd in het bijzijn van de Staatssecretaris en de Australische Zaakgelastigde. In hoofdzaak hadden zij betrekking op het Nieuw Guinea probleem.

Minister Stikker begon uiteen te zetten, dat de Nederlandse Regering zich in dit stadium op geen enkele wijze kon begeven in het maken van definitieve afspraken met Australië, omdat zij zich verbonden heeft in de eerste plaats met Indonesië onderhandelingen te voeren.

Minister Spender begreep zulks en als de officiële be-
deeling van de besprekingen zou dan ook alleen gelden, dat Australië haar zienswijze terzake aan de Nederlandse Regering heeft uiteengezet. Deze zienswijze is, dat Australië onder geen enkele voorwaarde kan dulden dat Indonesië op enigerlei wijze vaste voet in Nieuw Guinea zou krijgen. Ieder compromis is voor Australië onaanvaardbaar. Zou Indonesië op enigerlei manier door geweld of door infiltratie pogen in Nederlands Nieuw Guinea binnen te dringen, dan zou naar de overtuiging van de heer Spender Australië ingrijpen. Hieromtrent was weliswaar geen Kabinetsbeslissing in Canberra genomen, doch hij meende op grond van de hem bekende inzichten terzake te kunnen zeggen, dat in dit veronderstelde geval Australië aldus zal reageren.

Minister Stikker heeft uiteengezet, dat het uitgesloten is, dat de Staten-Generaal zich zouden kunnen verenigen met een afstand doen van Nieuw Guinea, ook al zou de regering in deze richting willen gaan, hetgeen niet het geval is. De voor een afstand doen nodige 2/3 meerderheid zou zeker niet verkregen worden. De regering is voornemens bij de a.s. onderhandelingen met Indonesië aan haar standpunt vast te houden. Als gevolg daarvan kan worden verwacht, dat het probleem bij de Verenigde Naties aanhangig zal worden gemaakt, hetzij in de Veiligheidsraad, hetzij in de Assemblee. Het is evenwel onmogelijk te voorspellen hoe het verloop daar zal zijn. Het jongste bericht, dat India in Washington

zou

zou hebben gesproken over het aanhangig maken in de Assemblee doet iedere illusie teniet.

Minister Spender meende, dat Australië en wij de sterkste positie zouden innemen indien bij elke gelegenheid volstrekt duidelijk zou worden gemaakt, dat geen van beide landen van zins is een duimbreed te wijken. Actieve steun van bevriende mogendheden zal niet eenvoudig te verkrijgen zijn, doch de heer Spender zal èn in Londen èn in Washington pogingen daartoe aanwenden. Hij zal daarbij met name in Londen ook trachten het strategisch argument langs militaire kanalen tot gelding te doen brengen. Hij verwacht, dat dit argument voor Engeland sterker zal spreken dan voor Amerika. Engeland is sterk geïnteresseerd bij de strategische verdediging van Australië en Nieuw Zeeland - al ware het slechts wegens de verzekering van de aanvoer van voedingsmiddelen uit die landen - terwijl Amerika tot dusverre niet heeft doen blijken van strategische belangstelling in gebieden bezuiden de evenaar, al moet men ermede rekening houden dat de Verenigde Staten nog onlangs naar aanleiding van het Korea conflict haar strategische defensie meer naar het Westen heeft uitgebreid dan te voren waarschijnlijk leek.

Bij de verdediging van de Australische en Nederlandse standpunten moet steeds als voornaamste argument worden genoemd de belangen van de inheemse bevolking. Het recht op zelfbeschikking en het uiteindelijk te verlenen zelfbestuur aan die bevolking worden volledig erkend. Zij bewonen een "Australisch sub-continent" en behoren noch geografisch noch ethnologisch tot Indonesië.

Australië begrijpt, dat Nederland zich in afwachting van de onderhandelingen met Indonesië niet kan begeven in openlijke actie. Dit kan eerst geschieden indien de onderhandelingen zijn vastgelopen. Australië kan thans reeds toezeggen, dat wij erop kunnen rekenen alle mogelijke faciliteiten te krijgen met betrekking tot de noodzakelijke voorziening voor onze op Nieuw Guinea gestationeerde marine- en andere schepen. Men is doende op het eiland Manus een kleine basis op te bouwen. Daar zal gebunkerd kunnen worden eventuele kleine reparaties worden verricht. Australië stelt voor om t.z.t. een "informal machinery" op te zetten ter behandeling van de gemeenschappelijke defensie- en economische belangen.

Ook behandeling van vraagstukken, welke voor de bevolking van beide delen van belang zijn, zal in gemeenschappelijk overleg plaats kunnen hebben. Verdere afspraken terzake kunnen echter in dit stadium van Nederlandse zijde nog niet worden gemaakt.

Australië is niet geporteerd voor een trusteeship. De heer Spender wijst erop, dat in het geval van Erithrea als argument tegen een trusteeship is aangevoerd, dat het land nog in geen 10 jaren rijp voor zelfbestuur is. Dit door Engeland en Amerika aangevoerde argument moet nog sterker gelden in het geval Nieuw Guinea.

Het arbeidsvraagstuk wordt in Australisch Nieuw Guinea opgelost door het verplaatsen van bevolking uit de bergen naar de kuststreken. Voorts zijn b.v. in de bouwvakken veel blanken op Nieuw Guinea werkzaam. De heer Spender hecht in zijn argumentatie grote waarde aan de zgn. Wallace-line, ten bewijze dat Nieuw Guinea niet bij Indonesië behoort.

In de UNCI zal Australië ons volledig steunen. Besproken is of UNCI zal worden uitgenodigd bij de Nederlands-Indonesische conferentie. Voordeel wordt daarin niet gezien, mogelijk wel het nadeel dat de UNCI in ieder geval naar een compromis zal zoeken uit hoofde van haar taak als orgaan van de Veiligheidsraad.

Wél moet UNCI blijven voortbestaan, omdat zij wellicht nog nuttig werk kan doen. De vraag wordt geopperd, of Indonesië in plaats van Australië een andere vertegenwoordiger in UNCI zou kunnen aanwijzen, b.v. India. Men komt tot de conclusie, dat dit ~~nix~~ in ieder geval niet buiten de Veiligheidsraad om zou kunnen gebeuren en dat het een volstrekt open vraag is, wat die Raad terzake zou besluiten.

In het kort is aan de heer Spender medegedeeld wat ons bekend is met betrekking tot de infiltraties van Indonesische zijde.

De beide Ministers zullen omtrent de verdere ontwikkeling nauw contact onderhouden. Overeenstemming bestaat hierover, dat het noodzakelijk zal zijn zoveel mogelijk te doen om het Nederlandse en Australische standpunt

internationaal aannemelijk te maken. Hiervoor zullen tot de publieke opinie sprekende plannen moeten worden openbaar gemaakt. Op dit ogenblik kan Nederland hieraan echter nog weinig openlijk bijdragen. De heer Spender beveelt echter aan, door bekende publicisten op de hoogte te brengen van de feiten, een gunstige publiciteit voor te bereiden. Hijzelf is van plan zich terzake tot Reuter te wenden en in New York tot de New York Times. Met Reuter heeft hij naar zijn zeggen goede relaties. De feiten zijn, naar zijn oordeel, op het ogenblik te weinig bekend.

Naar aanleiding van de recente berichten, dat de Amerikaanse en Belgische leden van UNCI bereid zijn verdergaande stappen te nemen tegenover de Indonesische regering betreffende het Ambon-geschil, wordt aan de heer Spender medewerking gevraagd ook van het Australische lid, dat blijkens onze berichten niet tot volle medewerking bereid is.

De heer Spender deelt mede, dat zijn Departement deze zaak beschouwt als een interne zaak van Indonesie en daarom van oordeel was, dat hier voor UNCI geen taak was. Hiertegenover wordt gesteld dat de eerste plicht van UNCI is, bloedvergieten te voorkomen en dat alleen door oplossing van het Ambon-geschil wij in staat zullen zijn de gedemobiliseerde Ambonnese militairen naar huis te zenden.

De heer Spender zal Canberra om informaties vragen en zegt toe, dat wij erop kunnen rekenen, dat Australie niet afzijdig zal blijven indien Amerika en België bereid zijn zich tot de Indonesische regering te wenden.

5-6-50
Vermelding verdient, dat Australie aan haar deel van Nieuw Guinea $\pm 6\frac{1}{2}$ miljoen pond jaarlijks ten koste legt, afgezien van 1 miljoen pond als opbrengst van de locale belastingen. Men is voorts van plan voor kapitaalsuitgave leningen te sluiten met Australie als debitrice.